

Utbildningsinspektion i Hovsjöskolan, Högbergaskolan och Gröndalsskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1–9

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga författningar. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Hovsjöskolan, Högbergaskolan och Gröndalsskolan

Skolverket sände den 16 december 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Hovsjöskolan, Högbergaskolan och Gröndalsskolan, här nedan beskrivet med samlingsnamnet Hovsjö skolor, har bestått av undervisningsrådet Marie Wiberg-Svensson och experten Jimmy Söderström. Besök i Hovsjö skolor inleddes den 6 september och avslutades den 9 september 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Hovsjöskolan, Högbergaskolan och Gröndalsskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Hovsjö skolor genomfördes formella intervjuer med rektorn, biträdande rektorn, lärare, elevvårdsteam, elevråd, elever och föräldrar. Lektioner i olika årskurser och ämnen besöktes.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Hovsjöskolan	Antal barn/elever
Grundskola	270

Gröndalsskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	24
Grundskola	150

Högbergaskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	24
Grundskola	260

Hovsjö skolor består av tre enheter: Hovsjöskolan, årskurs 7–9 samt förberedelseklass, Gröndalsskolan, förskoleklass och årskurs 1–6 samt Högbergaskolan, förskoleklass och årskurs 1–6. De två förstnämnda ligger tillsammans med bl.a. en gemensam skolgård och i nära anslutning till Hovsjö centrum. Högbergaskolan ligger på några minuters promenadavstånd från Hovsjö/Gröndal. Till Hovsjö skolor hör även tre särskilda undervisningsgrupper samt fritidshem.

Huvudbyggnaden är från 1974, och kommer med största sannolikhet att byggas om inom de närmaste åren. Detaljplaner finns framtagna och skolan kommer att förändras genom att Högbergaskolans verksamhet flyttas och integreras med Hovsjö/Gröndal.

Skolorna leds av en rektor och en biträdande rektor. Det finns sex arbetslag som var och en leds av en arbetslagsledare. Styrningen av arbetslagen sker via ledningsgruppen för Hovsjö skolor där rektorn, biträdande rektor och samtliga arbetslagsledare ingår.

Efter ett beslut i den lokala styrelsen, där föräldrarna är i majoritet, har ett arbete påbörjats med inriktning mot en skola med idrott & hälsa som profil.

Alla tre enheterna använder sig av och samarbetar med stadsdelsbiblioteket som ligger i samma byggnad som Hovsjöskolan.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

I bedömningen av detta område granskas dels skolans resultat av det pedagogiska arbetet, dels skolans resultat av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och att utveckla normer och värden enligt läroplanens mål.

Elevernas demokratiska värderingar kommer till uttryck bl.a. genom klass- och elevråd där de ges möjlighet att utöva inflytande på undervisningen. Dessa genomförs kontinuerligt i de flesta klasser, men främst i de tidiga årskurserna framkom det i samband med inspektionen, att vissa klasser inte hade klassråd. Eleverna kunde ge exempel på frågor där de haft och utnyttjat sitt inflytande, bland annat när det gäller utrustning på skolgården. Inspektörerna bedömer att eleverna utifrån sina språkliga förutsättningar kan arbeta i demokratiska former och uttrycka en egen vilja att vara med och påverka. Även om Hovsjö skolor inom kommunens prioriterade område demokrati, får ett lågt resultat i enkätundersökningen på frågan om inflytande, så bedömer inspektörerna att verksamheten är god men ändå bör betraktas som ett förbättringsområde.

När det gäller respekten för andra elevers uppfattningar och övertygelser såväl kulturellt som religiöst bedömer inspektörerna att skolan behöver arbeta mer aktivt med denna fråga. Det framkom i de elevintervjuer som gjordes att flera elever kan känna en viss otrygghet.

I Hovsjöskolan, Högbergaskolan och Gröndalsskolan bedöms elevernas fysiska och psykosociala arbetsmiljö som bra. Det framkommer emellertid vid intervjuer med elever och lärare att det uppstår konflikter mellan elever, men oftast av

mindre allvarlig karaktär. Vidare påpekas det att både elever och lärare reagerar och åtgärdar så fort man ser mer allvarliga konflikter.

Kunskaperna om målen för utbildningen, betygskriterier, kursplanemål och målen i läroplanen skiljer sig mycket mellan eleverna. Vid intervjuer med elever framkommer det att de yngre eleverna inte har någon kännedom om, förståelse för eller medveten koppling till målen. De äldre eleverna har oftast fått betygskriterierna presenterade för sig men saknar kontinuerlig återkoppling till målen i läroplanen och har ingen eller liten kännedom om strävansmålen.

Resultaten på de nationella ämnesproven för årskurs 5 visar att 70,4 procent nått målen matematik och 75,9 procent i engelska respektive svenska. I samtliga tre ämnen har skolan ett avsevärt sämre resultat än genomsnittet i kommunen. Hur många elever i årskurs 5 som under 2004 inte nått målen i samtliga kursplaneämnen finns inte dokumenterat.

Det förhållande att skolans ledning inte känner till i vilken omfattning eleverna har uppnått målen i samtliga ämnen är avgörande för skrivningen av arbetsplaner inför kommande läsår. Inspektörerna bedömer att skolan brustit i uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling och att den bör förbättras för att kunna planera nödvändiga åtgärder för att nå en högre måluppfyllelse. Skolledningen har dock inför årets kvalitetsredovisning skickat ut en blankett till samtliga lärare för att ta reda på hur måluppfyllelsen är för eleverna i årskurs 5 i samtliga kursplaneämnen.

Resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 9 år 2004 visar på stora skillnader mellan ämnena.

Andel som uppnått målen i nationella prov årskurs 9	2004
Matematik	58,5
Svenska delprov A (läsförmåga)	79,2
Svenska delprov B (muntlig förmåga)	88,7
Svenska delprov C (skriftlig förmåga)	81,1
Engelska delprov A (läsförmåga)	83
Engelska delprov B (receptiv förmåga)	71,7
Engelska delprov C (skriftlig förmåga)	73,6

Av ovanstående elevgrupp hade endast 63,6 procent ett fullständigt grundskolebetyg. Flickornas meritvärde var 155,8 poäng och pojkarnas 142,4 poäng, vilket kan jämföras med kommunens på 201,6 respektive rikets på 206,9 poäng.

Enligt skolans egna uppgifter för 2005 hade endast 27 av 81 elever (33 procent) ett fullständigt grundskolebetyg. Det genomsnittliga meritvärdet för eleverna var 148,3 poäng. Flickornas meritvärde på 162,3 poäng ligger högre än pojkarnas på 138,7 poäng.

Hovsjöskolan har under ett antal år presterat ett sämre resultat än förväntat utifrån SALSA¹. Som den största enskilt bidragande förklaringen till de låga resultaten och som återkommer i alla diskussioner med lärare och skolledning nämns elevernas svaga språkutveckling. Pedagogerna är medvetna om situationen och skolans kompetensutveckling styrs delvis av den aktuella situationen.

Kommunen har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med elevernas språkutveckling bland annat genom att kräva att samtliga lärare skall genomgå en utbildning i svenska som andraspråk.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet av skolans arbete med grundläggande demokratiska värden, etiska förhållningssätt och elevernas utveckling och lärande relaterat till läroplanens mål är bra.

Vidare bedömer inspektörerna att skolans kunskapsresultat bör förbättras. Skolan bör utarbeta rutiner för att följa elevernas kunskapsutveckling i tidiga år, analysera resultaten och vidta åtgärder för en högre måluppfyllelse. Elevernas kunskaper om mål och betygskriterier behöver förbättras.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

Inom detta område sker granskningen utifrån det som tydligt uttrycks i både skollagen och läroplanen att alla som arbetar i skolan skall verka för att främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Hovsjö skolor har formella samverkansorgan och former för samverkan med eleverna. Man anordnar klassråd och träffas i elevråd för att på ett systematiskt och mer övergripande sätt stimulera och uppmuntra elevernas rätt till inflytande. Klassrepresentanter till elevråd utses bland annat genom lottning eller genom att eleverna själva ger förslag med efterföljande omröstning. Dock har eleverna i de lägre årskurserna inte samma möjligheter till klass- och elevråd som de äldre, vilket bör förbättras. Eleverna känner till hur man lämnar förslag på frågor som man vill diskutera eller på förändringar man vill genomföra.

Den lokala styrelsen med föräldramajoritet är tillsatt med representanter för skolornas klasser och har bl.a. har varit med och beslutat om profilen med inriktning mot idrott och hälsa. Eleverna har väldigt liten kännedom om den lokala styrelsen, vilka representanter som sitter med där, vilka frågor som behandlas och vad som beslutas.

Under höstterminen genomförs ett fyra veckor långt temaarbete där profilen, idrott och hälsa, skall behandlas. Bland annat kommer eleverna att erbjudas

¹ För att få en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat än enbart tillhandahållande av de faktiska betygsresultat som skolor uppnår, har Skolverket utvecklat Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala SambandsAnalyser – Salsa. Verktöget jämför i en statistisk modell kommuners och skolors faktiska betygsresultat avseende ”andel elever som uppnått målen” respektive ”genomsnittligt meritvärde” med ett modellberäknat värde. I denna beräkning tas hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund och fördelning pojkar/flickor i kommuner och skolor.

frukost för att på så sätt öka möjligheterna att tillgodogöra sig undervisningen och samtidigt få en inblick i vad som är hälsosamma kostvanor.

Skolan har en handlingsplan mot mobbning, rasism, våld, sexuella trakasserier och för en god arbetsmiljö. Där beskrivs på olika sätt vad som skall ske i akuta respektive mindre akuta fall, och vad som görs för att förebygga mobbning.

Genomgående för handlingsplanen är att den endast anlägger ett elev-elev eller ett elev-vuxen perspektiv. Handlingsprogrammet saknar således ett vuxen-barn perspektiv, som anger hur skolan avser att agera om vuxna kränker elever. Inspektörerna bedömer därför att handlingsplanen bör förbättras, så att den även belyser perspektivet vuxen som kränker elev.

Skolorna arbetar systematiskt med att förebygga kränkningar genom att bland annat ha rastvakter, ordna temadagar, tjej- och killgrupper, ha värderingsövningar, göra enkätundersökningar och ha öppet rum hos skolvärdinnan. Skolorna har också haft ett program med kamratstödjare, FRIENDS, som inte fungerat tillfredsställande och som heller inte har resulterat i någon fortsättning. Under intervju med eleverna framkommer det att kränkningar förekommer mellan elever trots skolans insatser att förhindra och förebygga. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör utveckla och fördjupa arbetet med förebyggande åtgärder för att förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Flera elever har utbildats till elevskyddsombud och under läsåret planeras att ytterligare två elever skall gå den utbildningen.

Skollagen anger att verksamheten skall vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och i läroplanen anges att undervisningen skall bedrivas i demokratiska former. Elevernas inflytande över sin egen undervisning är i hög grad begränsad och präglas av att lärarna styr. I de högre årskurserna har eleverna möjlighet att välja inriktning genom möjligheten till specialarbeten inom vissa ämnen. I den mån eleverna ges möjlighet att välja arbetssätt i de lägre årskurserna är det läraren som i stor utsträckning styr valet.

Skolan har en skolsköterska som arbetar 90 procent och som också ingår i elevvårdsteamet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolorna arbetar systematiskt med att försöka förebygga kränkningar i enlighet med den handlingsplan som upprättats men att arbetet mot kränkande behandling bör utvecklas och fördjupas. Handlingsplanen bör revideras för att även omfatta vuxen-elevperspektivet.

Skolans samverkan med eleverna via olika råd sker oftast på ett bra sätt, med undantag för de yngsta eleverna. Därför bör skolan se till att även de yngsta eleverna omfattas av detta arbete.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Inom detta område granskas hur skolan arbetar för att nå läroplanens och kursplanernas mål samt hur man anpassar arbetet till elevernas olika behov.

Hovsjö skolor har en arbetsplan för 2005 och verksamheten utgår från nationella styrdokument och kommunens utvecklingsplan. Enligt kommunens utbildningsplan prioriteras fyra områden: språkutveckling, hälsa, demokrati samt

natur och teknik. Förutom vad som anges i kursplaner har kommunen också angivit vad som skall vara indikatorer på att de uppställda målen nåtts i de olika områdena.

På Hovsjö skolor finns tre förskoleklasser, en på Gröndalsskolan med 24 barn och två pedagoger samt två på Högbergaskolan där antalet barn är cirka 12 i varje med en pedagog för vardera klassen. Under besök i förskoleklassen på Gröndalsskolan möttes inspektörerna av en extremt hög ljudnivå som var påträngande och skapade en stressig arbetsmiljö för både elever och personal. Pedagogerna framförde att det i förskoleklassen inte gick att dela på gruppen på grund av lokalbrist (se vidare område 6). Rektor har dock senare meddelat att fler lokaler finns att tillgå för verksamheten i förskoleklassen. I Högbergaskolan hade man däremot valt att dela på eleverna och gjort två mindre grupper, med ett betydligt lugnare arbetsklimat som resultat.

Inspektörerna besökte ett antal klasser i olika årskurser och i olika ämnen. Inspektörerna såg exempel på undervisning i mindre och större grupper, undervisning i klassrum och enskilt arbete utanför klassrummen. På Högbergaskolan bedriver man ett treårigt projekt med en klass med elever från årskurs 4-6, med 35 elever och två lärare. Både elever och lärare anser att de främsta fördelarna är att eleverna kan hjälpa varandra då man kommit olika långt i ämnena. Som exempel på att eleven skall lära sig att ta personligt ansvar för sina studier, fick eleverna planera veckans arbete och använda sin planeringsbok som bland annat innehåller schema, ordspråk, veckans kluring samt utrymme med möjligheter att reflektera över sitt eget arbete under den gångna veckan.

Av intervjuerna framgår att lärarna gör på olika sätt när man utvärderar sin undervisning. Detta görs också i varierande omfattning tillsammans med eleverna. På skolorna bör man diskutera hur man tillsammans med eleverna utvärderar undervisningen eftersom det inte finns någon gemensam strategi i detta avseende.

På Högberga- och Gröndalsskolan används språkjournalen som är tänkt som ett hjälpmedel för att kunna följa elevens språkutveckling från ett års ålder till och med årskurs 9. Under året har man även genomfört ett läsprojekt i samarbete med Hovsjöbiblioteket, som blivit belönat av kommunen. Man har även årligt återkommande retoriktävlingar, vilka blivit uppskattade och som stimulerar elevernas språkutveckling.

När det gäller skolans rutiner för att identifiera elever som är i behov av stöd så finns det skrivna dokument där det framgår vem som har ansvar för vad och hur man organiserar detta arbete. Skolans elevvårdsteam, bestående av speciallärare, specialpedagog, kurator och skolsköterska, arbetar utifrån de ovan angivna dokumenten. Inspektörerna bedömer dock det anmärkningsvärt, i förhållande till skolans resultat, att studiehandledning på modersmålet inte ges i högre utsträckning (se vidare område 1 Kunskaper, utveckling och lärande samt område 5 Tillgång till utbildning och omsorg). Inspektörerna bedömer därför att skolorna behöver se över rutinerna för att identifiera elever i behov av särskilt stöd.

På skolorna finns tre särskilda undervisningsgrupper, en för förskoleklass till årskurs 6, en för årskurs 7-9 och dessutom finns en kommunövergripande sär-

skild undervisningsgrupp för elever med långsam inläring för elever i årskurs 6–9 (24 elever), varav fem är särskoleelever som antingen är utredda eller som är under utredning. Alla elever har ett åtgärdsprogram. Undervisningen bedrivs delvis i storklass, delvis i mindre grupper. I gruppen är det cirka åtta elever som är basplacerade i andra skolor. Enligt lärarna har flertalet av eleverna aldrig läst en hel bok, och därför inleds varje morgon med att eleverna ägnar sig åt tyst läsning för att efter cirka 20 minuter samlas i storklass för genomgång av dagens arbete.

Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin där läraren, eleven och föräldrar samtalar om hur det går för eleven. Under intervjuer med elever och föräldrar framkommer att skolan inte på ett tydligt sätt informerar om de kursplanemål som ligger till grund för skolans verksamhet.

Skolan har en studie- och yrkesvägledare som alla elever i årskurs 9 träffar inför valet till gymnasieskolan.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att den pedagogiska verksamheten och undervisningen på Hovsjö skolor varierar och är av skiftande kvalitet. Arbetssätten ger inte alltid eleverna tillfälle att reflektera över sin egen inläringssituation, ej heller över hur det egna lärandet går till och utvecklas. Skolan bör bli bättre på att tydliggöra, både för elever och föräldrar, kopplingen mellan undervisningen och målen i kursplanerna.

Vidare bör skolorna se över rutinerna för att identifiera elever i behov av särskilt stöd.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Inom detta område granskas om skolan har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur den fungerar i praktiken och om det finns system för att förbättra kvaliteten i utbildningen.

Hovsjö skolor har genomgått förändringar i ledningsstrukturen från och med innevarande läsår. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor med ett delat ansvar. Rektorn har huvudansvaret för årskurserna 7–9 och biträdande rektorn för förskoleklass och årskurserna 1–6. Uppfattningen hos lärarna var att man inte har så tät kontakt med rektor som önskvärt. Därför har man bl.a. i sin åtgärdsplan för 2005–2006 påtalat behovet av ett tydligare och synligare ledarskap i årskurs 7–9. Inspektionen visar dock att rektorn har förtrogenhet med den dagliga verksamheten genom rapporter och kontakter med representanter för de olika arbetslagen.

Det finns, som tidigare angetts, sex arbetslag med en arbetslagsledare i varje arbetslag fördelat på områdets tre skolor. Styrningen av arbetslagen sker via ledningsgruppen för Hovsjö skolor där rektorn, biträdande rektor och samtliga arbetslagsledare ingår. Skolledningen har de senaste åren fokuserat sitt arbete på skolans resultat.

Kommunens styrning sker genom utbildningsplanens fyra prioriterade områden och följs upp genom det kvalitetsarbete som initierats av tjänstemän från utbildningskontoret. I kvalitetsredovisningen för 2004 gör skolan en analys av resultaten och förslag till åtgärder för utveckling anges. Dessa åtgärder återfinns

i arbetsplanen för år 2005. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbete i systematisk omfattning endast görs inom de av kommunen prioriterade områdena. För övriga nationella mål finns inget sammanhållet systematisk kvalitetsarbete, och inspektörerna bedömer därför att skolornas kvalitetsarbete bör förbättras.

Hovsjö skolor har tillsammans med förskolorna i Hovsjö en lokal föräldrastyrrelse med föräldramajoritet. I styrelsen sitter 12 personer med bl.a. rektor, förskolechef och representanter för personal, föräldrar och elever. Myndigheten för skolutveckling bidrar med medel för att utveckla samverkan mellan föräldrar och skola.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning och ledning på Hovsjö skolor är av god kvalitet och att det pågår ett ständigt utvecklingsarbete. Den uppföljning som görs av elevernas resultat, framförallt i de lägre årskurserna, måste utvecklas och kvalitetsredovisningen bör även omfatta de nationella målen.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Inom detta område granskas om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna.

Den lokala timplanen visar att Hovsjö skolor ligger något över den av skollagen garanterade undervisningstiden om 6 665 timmar.

Det framkommer under inspektionen på Gröndalsskolan att det finns oklarheter om elevens val, och eleverna kan inte erinra sig att de har särskilt många valalternativ. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över om elevens val erbjuds eleverna utifrån kraven i grundskoleförordningen.

Enligt grundskoleförordningen skall svenska som andraspråk anordnas för alla elever som har behov av sådan undervisning och rektor fatta beslut om detta. Elevernas svaga språkutveckling indikerar att många elever har behov av svenska som andraspråk. Utav de 550 elever som är berättigade till svenska som andraspråk är det drygt 50 elever som inte deltar i undervisningen. Inspektörerna bedömer därför att skolan ytterligare bör se över sina rutiner och analysera vilka elever som har behov av svenska som andraspråk.

På Hovsjö skolor är det 117 elever som får studiehandledning på modersmålet och 241 elever som får undervisning i modersmål (se vidare avsnitt 3 Pedagogisk verksamhet och undervisning).

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att eleverna vid Hovsjö skolor generellt har bra tillgång till pedagogisk verksamhet och utbildning. Skolan bör dock se över organisationen avseende elevens val. Studiehandledning på modersmålet ges inte till alla elever som har behov av det, vilket måste åtgärdas. Skolan bör också se över sina rutiner och analysera vilka elever som har behov av svenska som andraspråk.

6. Resurser

Inom detta område granskas skollagens krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning.

Enligt skollagen är kommuner skyldiga att för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Av Skolverkets statistik för 2004 framgår att av skolornas 61,7 tjänster har 45,3, eller drygt 73 procent, pedagogisk utbildning.

Skolorna har en kompetensutvecklingsplan, och de områden som hittills identifierats är bl.a. inom kommunikation, kulturkompetens och konfliktlösning.

Tillgången på läromedel är tillfredställande, men det framkom att eleverna i flera fall har gamla och slitna böcker. När gäller läromedel och utrustning i övrigt uppger samtliga att dessa är ändamålsenliga. Inspektionen visar dock att datorer i mycket olika grad används som en integrerad del i undervisningen, och inspektörerna bedömer att datoranvändningen bör kunna utvecklas så att dessa i högre grad blir verktyg i undervisningen.

Förskoleklassen på Gröndalsskolan, med drygt 20 elever, har sin verksamhet i en trång lokal och bör ha möjlighet att dela upp sin verksamhet så att den höga ljudnivån minskar (se område 3 Pedagogisk verksamhet och undervisning).

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att personalens kompetens är av god kvalitet. Skolorna har en utarbetad kompetensutvecklingsplan som utgår ifrån de behov som är aktuella och som är kopplade till elevernas resultat. Utrustning och läromedel är i allmänhet av god kvalitet. Skolornas lokaler är ändamålsenliga och håller acceptabel standard. Förskoleklassen på Gröndal är bland annat i behov av fler lokaler för att kunna dela upp sin verksamhet och på så sätt åtgärda den höga ljudnivån i barngruppen.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten övergripande är av god kvalitet. Insatser görs för att öka förutsättningarna för högre måluppfyllelse. Skolans arbete med att förtydliga sin profil genom temaarbete är positivt. Många lovvärda initiativ tas för att förbättra elevernas språkutveckling och genom det också öka möjligheterna att i större utsträckning uppnå målen i de övriga ämnena.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden.

Kunskaper, utveckling och lärande

- Elevernas kunskaper om målen för utbildningen bör förbättras.
- Skolan bör utarbeta rutiner för att följa elevernas kunskapsutveckling redan i tidiga år, analysera resultaten och vidta åtgärder.
- Skolans resultat bör förbättras.

Arbetsmiljö och delaktighet

- Samverkan med eleverna via olika råd bör förbättras så att alla elever omfattas.
- Handlingsplanen mot kränkande behandling bör revideras och även omfatta vuxen-barnperspektivet.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Skolorna bör skapa möjligheter för eleverna att reflektera över sitt eget lärande.
- Skolan bör tydliggöra kopplingen mellan undervisningen och de mål som finns angivna i kursplanerna för de olika ämnena och tydliggöra detta för elever och föräldrar.
- Rutinerna för att identifiera elever i behov av särskilt stöd bör ses över.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

- Skolledningens uppföljning av elevernas resultat i samtliga kursplaneämnen är bristfällig och behöver förbättras.
- Kvalitetsredovisningen bör förbättras så att resultaten av skolans arbete med de nationella målen framgår.

Tillgång till utbildning

- Skolan bör se över organisationen av elevens val samt förbättra sina rutiner i syfte att utröna vilka elever som har behov av svenska som andraspråk.

Resurser

- Skolan bör se över lokalsituationen för förskoleklassen på Gröndalsskolan.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Tillgång till utbildning och omsorg

- Studiehundledning på modersmålet ges inte till alla elever som har behov av denna stödinsats (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Datum	Ort
2005-12-01	Stockholm

Jimmy Söderström

Marie Wiberg-Svensson